

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
2024/6424

Vår ref
24/2288-

Dato
20. juni 2024

Dokument 8:167 S (2023-2024) Representantforslag om et bedre og mer nyansert informasjonstilbud under svangerskapet

Jeg viser til brev fra helse- og omsorgskomiteéns leder av 5. juni 2024, hvor det bes om min uttalelse til representantforslag fra stortingsrepresentantene Dag-Inge Ulstein, Hadle Rasmus Bjuland og Kjell Ingolf Ropstad om et bedre og mer nyansert informasjonstilbud under svangerskapet.

Forslagsstillerne viser til regjeringen Solbergs forslag i statsbudsjettet for 2021 om å opprette en kontaktfamilieordning. Regjeringen Støre mente det ikke var riktig å etablere en slik ordning, og den ble ikke igangsatt.

Forslagsstillerne viser til behovet for god informasjon når det ved undersøkelser i svangerskapet oppdages avvik hos fosteret. Representantene viser også til at foreldre klager på lite balansert og mangelfull informasjon hvis for eksempel Non-invasive prenatal test (NIPT) viser økt sannsynlighet for kromosomavvik. Forslagsstillerne ønsker derfor å etablere en kontaktfamilieordning.

Jeg støtter forslagsstillerne i behovet for god informasjon til gravide som får vite at de bærer på et foster med for eksempel Downs syndrom, inkludert om de vurderer å søke om svangerskapsavbrudd. Det er viktig å kunne tilby informasjon, god rådgiving og veiledning før fødsel. Fagpersoner skal gi den gravide en så objektiv og verdinøytral informasjon som mulig.

Sykehusene har tilbud hvor jordmor, lege og sosionom tilstreber å gi nøyaktig og balansert informasjon. Foreldre skal ikke føle press i retning av å avslutte svangerskapet.

Vi ønsker at fagpersoner skal tilby god og balansert informasjon. Likepersonarbeid er samtidig viktig for mange familier som har barn med funksjonshemming. Likepersoner kan

bidra til å mestre egen hverdag gjennom blant annet å møte og utveksle erfaringer med andre som har like erfaringer. Hvis noen ønsker kontakt med andre familier i løpet av svangerskapet, bør det ikke være en ordning i regi av offentlige sykehus.

Etter min vurdering er det derfor ikke riktig å etablere en kontaktfamilieordning organisert av den offentlige helsetjenesten for å imøtekomme behovet for god informasjon. Det er en rekke etiske utfordringer knyttet til en slik ordning, og det kan gi kontaktfamilien et ansvar de ikke bør ha.

Dette kom også fram i kontakten departementet hadde med brukerorganisasjonene da ordningen ble diskutert i 2021.

Samarbeidsforumet for funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO) og Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) informerte i brev til departementet om at de etter nøye vurdering var kommet fram til at de ikke kunne anbefale egne medlemsorganisasjoner å delta i det videre arbeidet med en kontaktfamilieordning.

Foreningen for hjertesyke barn (FFHB) fremholdt at barn er ulike, selv om de har samme diagnose. Etter foreningens vurdering medfører det en rekke etiske dilemmaer, vanskelige situasjoner og et stort ansvar for kontaktfamilien å ha en rolle overfor en annen familie i en valgsituasjon med tanke på om de skal avbryte svangerskapet eller ikke.

Organisasjonen Løvemammaene stilte spørsmål om ordningen: «ville gi et nyansert bilde av livet som foreldre til et barn med Downs syndrom, rett og slett fordi barn med Downs er like unike som barn uten. Noen fungerer kjempebra, andre er alvorlig syke og dør tidlig. Det samme gjelder barn med andre diagnoser som påvises i svangerskapet. Men absolutt viktigst: Det å gi foreldre ansvaret gjennom en offentlig godkjent "rådgivningstjeneste" for å formidle livet med ulike diagnoser (som har utallige variasjoner, prognoser og utfall) overfor vordende foreldre er uetisk og uforsvarlig - både overfor kontaktfamiliene og mottakerne».

Regjeringens vurdering i 2021, om at det ikke var riktig å støtte forslaget om en kontaktfamilieordning, bygget blant annet på informasjon fra brukere og fagpersoner. Etter min mening er disse vurderingene gyldige også i dag.

Med hilsen

Jan Christian Vestre